

CZAS NA KULTURĘ

WIADOMOŚCI
TURYSTYCZNE

Wydanie specjalne
sierpień 2022

Wiadomości Turystyczne
pismo branżowe pracowników turystyki
Wydawca: Eurosystem
www.wiadomosciturystyczne.pl
e-mail: wt@wiadomosciturystyczne.pl

Cały Kazio – festiwal inspirowany twórczością Marii Czubaszek i Wojciecha Karolaka – taką pełną nazwę przyjęło w zeszłym roku to niezwykle wydarzenie artystyczne, które od dziewięciu już lat odbywa się jesienią w Polanicy-Zdroju.

Cały Kazio – to festiwal dobrego słowa i znakomitej muzyki, czyli trzydniowe święto skupiające szereg imprez promujących polską kulturę. Koncerty, spektakle, konkursy, warsztaty, Klub Książki Rozumnej – to wszystko przy udziale najznamienitszych postaci polskiej sceny muzycznej, kabaretowej i teatralnej.

Cały Kazio, ubrany w intelektualno-satyryczny płaszcz, z założenia ma promować „inteligentne polskie słowo” i dobrą muzykę na wysokim poziomie wykonawczym. Liniję muzyczną stanowi szeroko rozumiany jazz i piosenka z „tekstem”. Zatem do projektu zapraszani są przyjaciele Pani Marii i Pana Wojtka oraz najwybitniejsi polscy artyści. Pomysłodawcą i reżyserem przedsięwzięcia jest dziennikarz muzyczny Hirek Wrona, który sam tak wypowiada się o nim: „Festiwal jest wyjątkowym zjawiskiem na polskiej mapie kulturalnej. Z wielu powodów. Artystycznych – ponieważ pokazuje mistrzów wspaniałego, inteligentnego polskiego słowa, prezentuje cudownych muzyków i tworzy klimat zachwytu nad prawdziwą sztuką. Drugim jest Polanica-Zdrój – jedna z polskich uzdrowiskowych perłek. Cywilizacyjny skok i związany z nim chaos XXI w. popychają nas do niehigienicznego (w sensie intelektualnym i biologicznym) życia. A książka? A mądre słowo? A polski język? A nasza literacka tradycja? Stop! Trzeba się zatrzymać! Posłuchać! Pomyśleć – przecież to nie boli! Taki miał być w założeniu i jest w praktyce Festiwal Cały Kazio. Jestem przekonany, że siła spokoju i mądrość słowa są ważniejsze niż cokolwiek innego”.

Koncertom w Teatrze Zdrojowym towarzyszy szereg dodatkowych wydarzeń, organizowanych w różnych przestrzeniach Parku Zdrojowego oraz Villi Polanica, na które wstęp jest niebiletowany. Są to m.in.: spotkania z artystami, wystawy, turniej scrabble, dancing pod gwiazdami oraz cieszący się dużym zainteresowaniem – Klub Książki Rozumnej. „Kultura rozumna”, będąca kwintesencją twórczości artystów zapraszanych na to wydarzenie, sprawia, że odbiorcami festiwalu jest ta część społeczeństwa, która ma świadomość, że bez kultury żaden naród nie przetrwa.

Festiwal już na stałe wpisał się w krajobraz wydarzeń artystycznych ziemi kłodzkiej. Entuzjaści twórczości Marii Czubaszek i Wojtka Karolaka przybywają tłumnie do Polanicy z całej, Polski z niecierpliwością oczekując kolejnej edycji Całego Kazia.

W tym roku spotykamy się w dniach 7–9 października, a artystami, którzy zagospodzą na festiwalu, będą m.in. Irena Santor, Artur Andrus, Joanna Kołaczkowska, Alosza Awdiejew, Kabaret Hrabci, Maciek Maleńczuk, Natalia Przybysz, Fish Emade Tworzywo i wielu innych.

Szczegóły na www.festiwalczubaszek.pl

CZAS NA KULTURĘ 2022
Wydanie specjalne
Wiadomości Turystycznych
sierpień 2022
ISSN 1731-7452

Wydawca: Jarosław Śleszyński
Eurosystem
02-034 Warszawa,
ul. Wawelska 78, lok. 30
tel. (22) 822 20 16
e-mail: wt@wiadomosciturystyczne.pl
www.wiadomosciturystyczne.pl

Tekst: Nelly Kamińska

Reklama: Jagoda Walczak (dyrektor)
Beata Kwiecień, Joanna Mputu Lese

Skład: Studio4you, Teresa Olszewska

„Wiadomości Turystyczne” to specjalistyczny miesięcznik branży turystycznej. Opisuje najważniejsze wydarzenia turystyczne w Polsce i na świecie, gazeta dostarcza aktualnych i rzetelnych informacji z zakresu organizacji pracy, prawa i marketingu. Redakcja przygotowuje również specjalne wydania targowe, dodatki regionalne i tematyczne.

PRENUMERATA:

Zamówienia na prenumeratę przyjmujemy pod numerem tel. (22) 822 20 16,
e-mail: prenumerata@2eurosyst.pl,
www.wiadomosciturystyczne.pl

Zamówienia realizują także: Ruch, Kolporter, Garmond.

Prenumerata standard:

automatycznie odnawialna
12 numerów w cenie 172 PLN;
edukacja: oferta skierowana do uczniów, studentów i pracowników naukowych, 12 numerów w cenie 126 PLN (50% upustu) **terminowa:** roczna prenumerata w cenie 184 PLN

Podróże z polską kulturą

Atrakcje kulturalne to dziś niemal nieodłączny punkt programu turystycznych wyjazdów, nawet tych typowo wypoczynkowych. Wizyta w galerii czy muzeum, festiwal lub koncert uczynią każdą wycieczkę atrakcyjniejszą i wartościowszą. Bywa, że są one głównym motywem wyjazdu.

Pandemia na długi czas zabrała turystom możliwość uczestniczenia w wydarzeniach kulturalnych na żywo. **Najwyższy czas wrócić do tych aktywności.** Tym bardziej, że w Polsce nie brakuje świetnych instytucji kultury z różnorodną ofertą edukacyjną, szlaków kulturowych o różnorodnej tematyce, ciekawych imprez i festiwali, które przyciągają liczną publiczność nie tylko krajową, ale i zagraniczną. Zwłaszcza teraz, latem, kalendarz wydarzeń pęka w szwach.

Po dwuletniej przerwie powróciły wszystkie najważniejsze imprezy. W całej Polsce odbywają się festiwale muzyczne, folklorystyczne i etniczne, koncerty, warsztaty, widowiska plenerowe czy inscenizacje historyczne.

Dlatego oddajemy w ręce Czytelników specjalny dodatek poświęcony kulturze. W tym wydaniu **proponujemy muzyczne wycieczki po Polsce**, między innymi śladami Fryderyka Chopina i polskiej piosenki, **zwiedzanie nietypowych muzeów** z oryginalnymi i zaskakującymi kolekcjami, wizytę w jednej z najpiękniejszych polskich rezydencji – **Rogalinie Raczyńskich**, zasłużonych dla polskiej kultury mecenasów, podpowiadamy też, które **dzieła malarstwa z polskich zbiorów** trzeba koniecznie zobaczyć choć raz w życiu.

ZASKAKUJĄ, ŚMIESZĄ MUZEA NA LUZIE

Kargul i Pawlak z kultowej trylogii filmowej Chęcińskiego, sentencje z PRL-u, guziki i tanie wino – oto najniezwyklejsze ekspozycje muzealne w Polsce. **strona 4**

ROCK, POP I CHOPIN. POZNAWAJ POLSKIE DŹWIĘKI

Kalendarz imprez kulturalnych w Polsce obfituje w wydarzenia muzyczne, z których wiele cieszy się międzynarodową renomą. **strona 8**

ARCYDZIEŁA W POLSKICH MUZEACH

W polskich zbiorach znajdują się obrazy, które mogłyby być dumą najlepszych muzeów sztuki na świecie. **strona 10**

ROGALIN RACZYŃSKICH ZACHWYCA

Rogalin to jedno z najpiękniejszych założen rezydencjonalnych w Polsce. Siedziba rodu Raczyńskich zajmuje specjalne miejsce w polskiej kulturze. **strona 14**

ŻAGAŃ, TRADYCJA PRZEPLATA SIĘ ZE WSPÓŁCZESNOŚCIĄ

Pierwszy współczesny Jarmark odbył się w 1991 r. i z czasem przybrał formę cyklicznego wydarzenia o charakterze kulturalno-handlowym. **strona 15**

Zaskakują, śmieszają muzea na luzie

Kargul i Pawlak z kultowej trylogii filmowej Sylwestra Chęcińskiego, sentencje z czasów PRL-u, guziki i tanie wina – oto najniezwyklejsze ekspozycje muzealne w Polsce.

Muzeum nie musi być mekką koneserów sztuki. Wiele placówek w Polsce za motyw przewodni swojej działalności obrało rzeczy codziennego użytku, bohaterów filmów i bajek, którzy kształtowali zbiorową wyobraźnię, czy ciekawe zjawiska społeczne. Oto nasza subiektywna lista nietypowych muzeów, które zaskakują oryginalnością.

Muzeum Mydła i Historii Brudu w Bydgoszczy

Jak ludzie dbali o higienę w różnych okresach historycznych? Skąd wzięły się mydło i szampon? Kto wynalazł prysznic? Na te i wiele innych pytań odpowie muzeum poświęcone historii higieny od czasów starożytnych do współczesności oraz jednemu z rewolucyjnych wynalazków człowieka – mydłu. Można tu obejrzeć kolekcję higienicznych akcesoriów, którą tworzą m.in. przenośne ubikacje, pralka Frania, stare balie, tarki i dzwony do prania,

szczotki do szorowania z XIX w., żeliwne wanny, pierwowzór prysznicza sprzed 200 lat, łazienka z czasów PRL-u i kilkadziesiąt mydeł z lat 70. i 80., a także posłuchać opowieści i anegdot przewodnika i własnoręcznie zrobić mydło podczas warsztatów mydlarskich.

Muzeum Przestróg, Uwag i Apeli w Złotym Stoku

„Wejście do toalety tylko za okazaniem książeczki zdrowia”, „Prosimy nie sikać do zlewu”, „Nie rzucaj młotkiem, będąc na rusztowaniu”, „Pamiętaj, że urodziłeś się bez części zapasowych”, „Rolniku, daj krowie, krowa da Tobie!”, „Matko, nie żałuj dziecku cukru, cukier wzmacnia kości”, „Co zrobicie dzisiaj dla obniżenia kosztów własnych?”, „Towar macany należy do macanta” – tablice z tego rodzaju osobliwymi hasłami, instrukcjami i ostrzeżeniami, głównie z czasów socjalizmu, można obejrzeć na końcu trasy zwiedzania Kopalni Złota w Złotym Stoku. Większość hasel

związana jest z przepisami BHP w zakładach pracy. Założona w 2000 r. kolekcja wciąż się powiększa i obecnie liczy już ok. 300 tablic ostrzegawczych, informacyjnych i propagandowych.

Muzeum Kargula i Pawlaka w Lubomierzu

Muzeum poświęcone filmowej trylogii Sylwestra Chęcińskiego „Sami swoi”, „Nie ma mocnych” i „Kochaj albo rzuć” znajduje się przy lubomierskim rynku, który kilkakrotnie pojawia się w „Samych swoich”. Można tu obejrzeć filmowe rekwizyty, m.in. obraz św. Antoniego ze sceny na targu, karabin, z którego „zamek wylata”, granat do świątecznego ubrania i fragment płotu, przy którym kłócili się Kargul i Pawlak, ozdobiony, jak w filmie, koszulami i garnkami, a także drzewo genealogiczne Pawlaków i Kargulów, zdjęcia i plakaty, pierwszą kopię „Samych swoich” z 1967 r. i naturalnej wielkości figury tytułowych bohaterów. ▶

it.ZGORZELEC.EU

sprawdz

Filmowe miasta które pokochali artyści!
Europa - Miasto Zgorzelec/Görlitz

#SeeYouIn ZGORZELEC

#MUSIC #FILM #SPORT #PARTY #ART #FUN #GAME #CULTURE

sprawdz

MOVIE.ZGORZELEC.EU

Znajdziesz nas na :

FACEBOOK: ZGORZELECEU | TWITTER: ZGORZELECEU
INSTAGRAM: ZGORZELEC_EU | YOUTUBE: ZGORZELECEU
WWW.ZGORZELEC.EU

► Muzeum Tanich Win w Szklarskiej Porębie

To muzeum chlubi się kolekcją ponad stu butelek i kilkuset etykiet win owocowych zwanych potocznie jabolami. Wśród nich m.in. *Cycula*, *Mocna Zośka*, *Maryś 18 – mocne przeżycie*, *Mocny Walduś K.*, *Torreador*, *Bycza moc*, *Sen sołtysa*, *Dziki Zachód*, *Komandos strong*, *Drink nadwiślański*, *Patyk* czy *Belzebub*. Wina owocowe, wytwarzane z owoców jagodowych i jabłek, niekiedy nie pierwszej jakości, są wynalazkiem PRL-u. W latach 60. wyprodukowano aż 150 mln litrów tego taniego trunku. „Tanie wina są dobre, bo są dobre i tanie” – brzmiało jedno z haseł reklamowych.

Muzeum Guzików w Łowiczu

Guziki znane były już starożytnym Grekom i Etruskom, którzy spinali nimi tuniki. Ich historią zajmuje się wąska dziedzina nauki, zwana orbikulologią. Guzikarze mają nawet swojego patrona – św. Mikołaja z Miry. Muzeum w Łowiczu ma w swoich zbiorach ponad 4 tys. guzików wszelkich kształtów i rozmiarów z różnych epok. Największym za-

interesowaniem cieszy się kolekcja ponad tysiąca guzików należących do sławnych Polaków, m.in. Jana Pawła II, Władysława Sikorskiego, Konstantego Ildefonsa Gałczyńskiego, Stanisława Lema, Sławomira Mrożka, Czesława Miłosza, Wisławy Szymborskiej, Heleny Modrzejewskiej, Gustawa Holoubka, Daniela Olbrychskiego, Adama Hanuszkiewicza, Jerzego Hoffmana, Zbigniewa Religi, a także sześciu polskich prezydentów. Muzeum ma nawet guzik od munduru, w którym Wojciech Jaruzelski ogłosił stan wojenny.

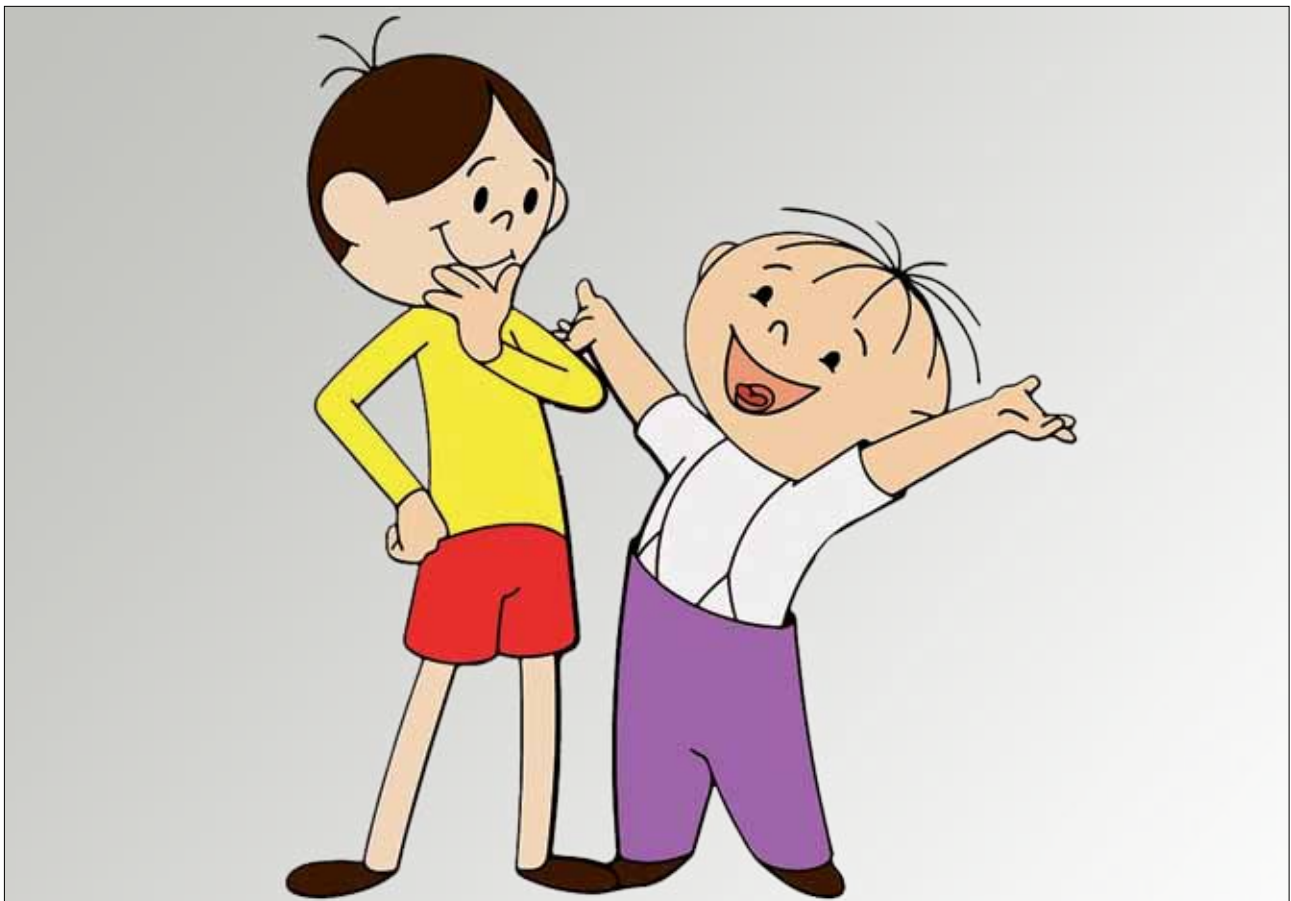
Muzeum Dobranoczek w Rzeszowie

Dobranocka, zwana też wieczorynką, to fenomen polskiej telewizji. W socjalistycznej Polsce bajki emitowane przed wieczornymi wiadomościami były często jedynym w ciągu dnia programem dla dzieci. Oprócz rodzimych produkcji wielką popularnością cieszyły się bajki z zaprzyjaźnionych krajów: „Rumcajs”, „Wodnik Szuwarek”, „Krecik” (Czechosłowacja) czy „Wilk i Zając” (ZSRR). Pierwszą dobranockę – „Jacka i Agatkę” – TVP wyemitowała w 1962 r., a oryginalne

pacynki bohaterów to jeden z największych skarbów rzeszowskiego muzeum. Wśród eksponatów są także lalki, rysunki i oryginalne kadry z bajek, na których wychowały się pokolenia Polaków: „Reksia”, „Misia Uszatka”, „Dziwnych Przygód Koziołka Matołka”, „Porwania Baltazara Gąbki” czy „Bolka i Lolka” – najpopularniejszej polskiej bajki emitowanej w ponad 80 krajach. Dobranocka to fascynujący rozdział historii polskiej animacji, która ma na koncie dwa Oscary: dla „Tanga” Zbigniewa Rybczyńskiego oraz „Piotrusia i wilka” Suzie Templeton (koprodukcja polsko-brytyjska).

Muzeum Żaby w Kudowie-Zdroju

Ta placówka ma w swoich zbiorach ponad 3 tys. żabich artefaktów z prawie 20 krajów i sześciu kontynentów. Są to głównie przedmioty codziennego użytku z wizerunkiem żaby, takie jak np. skarbonki, broszki, popielniczki, naczynia, przybory kuchenne, okulary, zabawki, znaczki pocztowe. Celem stworzenia nietypowej kolekcji było zwrócenie uwagi na potrzebę ochrony tych płazów.

3 WRZEŚNIA 2022
INDUSTRIADA
 ŚWIĘTO SZLAKU ZABYTKÓW TECHNIKI
 PO SZYCHCIE. CZAS NA FAJRANT!

Sledź program na:

www.industriada.pl

Festiwal dziedzictwa przemysłowego, największy w Europie Środkowo-Wschodniej. Kilkadziesiąt lokalizacji w całym regionie. Koncerty, zwiedzanie obiektów, warsztaty dla dzieci i wiele więcej! To co? Czas na fajrant!

POCZUJ SMAK HISTORII

www.juromania.pl

ŚWIĘTO JURY
 KRAKOWSKO-CZĘSTOCHOWSKIEJ

16-18.09.2022

Sledź program na:

www.juromania.pl

Doroczne święto jednego z najpiękniejszych regionów w Polsce. Rekonstrukcje historyczne, warsztaty, koncerty w niesamowitej scenarii jurajskich zamków i ośrodków. To jednak nie wszystko! Skorzystaj z wyjątkowej okazji, aby odkryć królestwo Jury.

Oficjalny portal turystyczny śląskiego www.slaskie.travel

Do udziału w wydarzeniach zaprasza: **SLASKA ORGANIZACJA TURYSTYCZNA**

Muzyczne lato w Dobrzycy

W tym roku szczególnie gorąco zapraszamy do spędzenia letnich weekendów w dawnym ogrodzie angielskim, gdzie rozbrzmiewać będą najpiękniejsze utwory muzyki klasycznej w wykonaniu poznańskich artystów.

Wstęp na koncerty jest bezpłatny!

17.07.2022 godz. 16³⁰
 „Soliści Accademia dell’Arcadia”

31.07.2022 godz. 16³⁰
 „Jazzowe orzeźwienie”

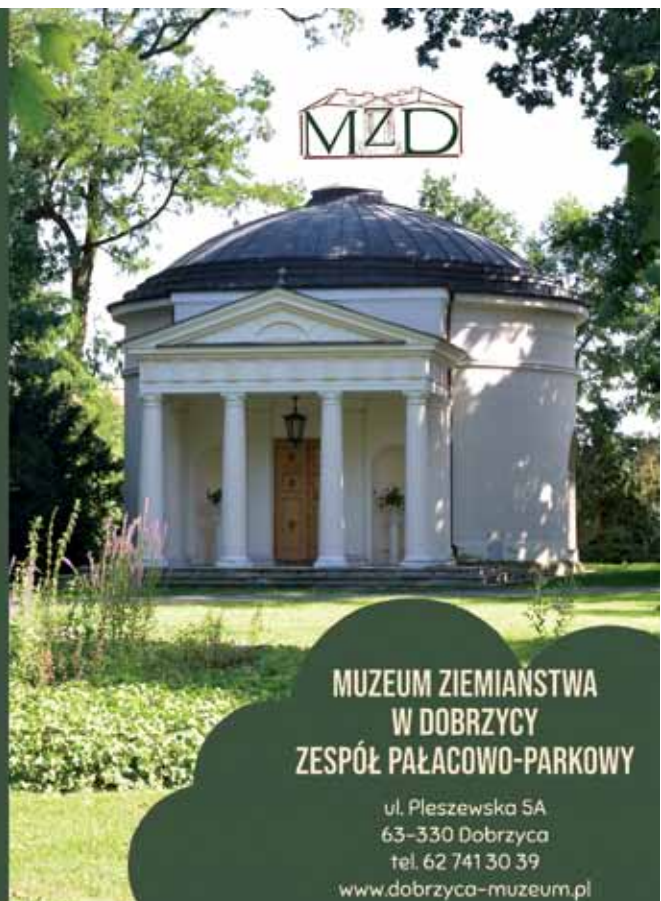
15.08.2022 godz. 16³⁰
 „Przetańczyć całą noc – przeboje musicalowe”

18.09.2022
 „Połączeni dziedzictwem – muzyczne tradycje”

Widowisko muzyczne realizowane w ramach Europejskich Dni Dziedzictwa

Ponadto do końca września we wnętrzach pałacowych czeka na Państwa wyjątkowa wystawa czasowa:

„Dzień rozpoczynano od kawy ze śmietanką... o kulturze stołu w ziemiańskich dworach i pałacach”

**MUZEUUM ZIEMIENSTWA
 W DOBRZYCY
 ZESPÓŁ PAŁACOWO-PARKOWY**

ul. Pleszewska 5A
 63-330 Dobrzyca
 tel. 62 741 30 39
www.dobrzyca-muzeum.pl

Rock, pop i Chopin. Poznawaj polskie dźwięki

Kalendarz imprez kulturalnych w Polsce obfituje w wydarzenia muzyczne, z których wiele cieszy się międzynarodową renomą.

Imprezy muzyczne zawsze gromadzą liczną publiczność i nierzadko stają się wizytówkami miejsc, w których się odbywają. Muzyczne pasje można realizować, poznając również miejsca związane z ulubionymi twórcami i wykonawcami. Dokąd warto się wybrać i czego posłuchać?

Open'er w Gdyni w ciągu 20 lat swojej historii stał się jednym z najważniejszych festiwali muzycznych nie tylko w Polsce, ale i w Europie. Już w 2011 r. fundacja Kocham Polskę umieściła go, obok m.in. „Solidarności”, Mikołaja Ko-

pernika i Odsieczy Wiedeńskiej, w albumie „Polskie symbole” przedstawiającym ważne dla Polski miejsca, postaci i wydarzenia.

Na Open'erze zagrały już takie gwiazdy jak m.in. **Red Hot Chili Peppers, Pearl Jam, Faith No More, Nick Cave and the Bad Seeds, Björk, New Order, Coldplay, Prince, Sex Pistols, The Chemical Brothers, Kanye West, Snoop Dogg, Cypress Hill, Pink, Pharrell Williams, Massive Attack czy Depeche Mode.** W 2013 r. na koncercie **Kings of Leon bawiła się sama Rihanna.**

Miano stolicy polskiej piosenki od dziesięcioleci dźwierz **Opole.** Wydarzeniem, które przyniosło miastu muzyczną sławę, jest organizowany od 1963 r. **Krajowy Festiwal Polskiej Piosenki,** który śledzą na żywo i przed telewizorami miliony widzów. Wartą uwagi atrakcją turystyczną jest również Trasa Festiwalowa (z aplikacją), która prowadzi przez miejsca związane z festiwalem, np. Wzgórze Uniwersyteckie i Skwer Artystów z pomnikami m.in. Agnieszki Osieckiej, Czesława Niemena, Jonaśza Kofty i Marka Grechuty, restaurację Pod Pająkiem, w której artyści bawili się

Zapraszamy do zwiedzania zamku w Olsztynie

Zamek w Olsztynie k. Częstochowy należy do najlepiej rozpoznawalnych warowni **na Szlaku Orlich Gniazd.** Położony jest na **Wyżynie Krakowsko-Częstochowskiej,** która potocznie zwana jest po prostu Jurą i stanowi fragment rozległej Wyżyny Śląsko-Krakowskiej. Zamek Olsztyn jest jednym z największych i najbardziej efektywnych obiektów obronnych Wyżyny Krakowsko-Częstochowskiej. Wzniesiony w drugiej połowie XIII stulecia, przez ponad 300 lat był najważniejszym punktem oporu północno-zachodniej Małopolski. Wokół zamku w Olsztynie krąży wiele legend m.in. **O duchu Maćka Borkowica** wojewody poznańskiego, skazanego na śmierć głodową w lochach pod główną wieżą zamku olsztyńskiego, **o psie mówiącym ludzkim głosem, o płaczącym dziecku w wietrznej wieży** – nawiązująca do śmierci syna Kacpra Karlińskiego w czasie oblężenia zamku w 1587 roku. Zwiedzanie zamku to świetny sposób na aktywny wypoczynek, zabawę i naukę w jednym dla dorosłych i dzieci. Zamek można zwiedzać indywidualnie, grupowo – również z przewodnikiem. Plan zwiedzania Zamku Olsztyn: podmacze, wieża sołtysia, kuźnia, baszta przy bramie głównej, brama główna, baszta studzienna, zabudowa z XV i XVI w., wieża cylindryczna. W pobliżu Zamku Olsztyn znajdują się również Sokole Góry – największy rezerwat przyrody znajdujący się na terenie Wyżyny Krakowsko-Częstochowskiej.

Sokole Góry składają się z dziesięciu kopulastych wzniesień i skalistych masywów, tworzących rodzaj gniazda górskiego, wzniesionego przeciętnie ok. 100 m nad okoliczny teren (ok. 400 m n.p.m.). W Sokolich Górach znajduje się kilkanaście jaskiń, z których najstynniejsze to jaskinie: Maurycego, Pod Sokolą Górą, Studnisko, Olsztyńska, Wszystkich Świętych i Korolowa.

Na zamku w Olsztynie organizowane są cykliczne imprezy masowe, takie jak Juromania – Święto Szlaku Orlich Gniazd, Turniej o Szablę Starosty Olsztyńskiego, Festiwal Disco Polo, jak również inne imprezy, np. Jurajskie Zawody Balonowe.

Obecnie trwają prace renowacyjne na terenie zamku, w czasie których archeolodzy dokonali ciekawych odkryć. Został odkryty system tuneli i podziemnych komór w jaskini Zamkowej Dolnej. Odnaleziono również **ponad 200 różnych narzędzi używanych przez neandertalczyków.**

Zapraszamy na naszą stronę internetową – www.zamekolsztyn.pl – gdzie znajduje się o wiele więcej informacji dotyczących zamku w Olsztynie.

Serdecznie zachęcamy do odwiedzenia zamku w Olsztynie i okolicznych terenów.

po koncertach, Aleję Gwiazd z odlanymi z brązu płytkami z nazwiskami i autografami autorów i wykonawców piosenek, **Staw Zamkowy z fontanną „wygrywającą” polskie szlagiery** i Amfiteatrem Tysiąclecia, w którym odbywa się festiwal. **W amfiteatrze mieści się również Muzeum Polskiej Piosenki**, w którym można obejrzeć m.in. stroje estradowe, instrumenty, plakaty festiwalowe, teledyski, fragmenty koncertów, reportaży i wywiadów z artystami, a nawet nagrać ulubioną piosenkę. Polska Organizacja Turystyczna uznała muzeum za jeden z 10 najlepszych produktów turystycznych 2016 r.

Polska bardzo dba o swój wizerunek ojczyzny Fryderyka Chopina, organizując festiwale, koncerty, wystawy i konferencje naukowe. Najważniejszym wydarzeniem jest Międzynarodowy Konkurs Pianistyczny im. Fryderyka Chopina w Warszawie, jeden z najstarszych konkursów muzycznych na świecie, organizowany od 1927 r. raz na pięć lat. Inne festiwale chopinowskie to m.in. **Międzynarodowy Festiwal Muzyczny Chopin i jego Europa w Warszawie oraz Międzynarodowy Festiwal Chopinowski w Dusznikach-Zdroju.**

Warto **powędrować szlakiem Chopina po Mazowszu i Warszawie**, zaczynając wedle chronologii od muzeum w Żelazowej Woli, które powstało w miejscu urodzenia kompozytora. Z oryginalnego wyposażenia domu nie przetrwało nic, ale muzealnicy odtwo-

rzyli klimat polskiego dworku z początku XIX w., wypełniając wnętrza biedermeierowskimi meblami, portretami i bibelotami. **Od maja do września w Żelazowej Woli trwa sezon koncertowy – w każdą niedzielę Chopina grają wybitni pianiści.**

W odległym o 11 km Brochowie, w kościele parafialnym (cenny zabytek sakralnej architektury obronnej z XVI w.) odbył się ślub rodziców Chopina i chrzest małego Fryderyka. Chopinowski szlak prowadzi dalej do War-

szawy, w której kompozytor spędził 20 lat. W Pałacu Czapskich (dziś Akademia Sztuk Pięknych) mieszkał przez ostatnie lata przed wyjazdem z Polski, w Pałacu Radziwiłłów (obecnie Pałac Prezydencki) w wieku ośmiu lat dał pierwszy publiczny koncert, w kościele Wizytek jako licealista grywał na organach, a w kawiarni Honoratka pijał kawę z rumem. Jednym z najważniejszych miejsc związanych z kompozytorem jest kościół Świętego Krzyża – w filarze jego nawy głównej zamurowana została urna z sercem Chopina, przemyconą do Polski z Paryża przez siostrę Ludwikę. Na Starych Powązkach znajdują się groby rodziców i wszystkich trzech siostrzyczek Chopina, przyjaciół oraz nauczycieli Wojciecha Żywnego i Józefa Elsnera.

Warto też wstąpić do Muzeum Fryderyka Chopina z największą na świecie kolekcją chopinianów (kompletne dzieła i ich fragmenty, szkice i notatki, listy, osobiste przedmioty i wizerunki kompozytora – obrazy olejne, akwarele, rysunki, rzeźby). **Od maja do września w każdą niedzielę koto pomnika Chopina w Łazienkach Królewskich odbywają się recitale chopinowskie pod gołym niebem.** W 2010 r., w 200-lecie urodzin Chopina, Warszawa uczciła swojego najślynniejszego obywatela, otwierając **szlak grających ławek**. Stoją one w miejscach związanych z kompozytorem, większość przy Trakcie Królewskim.

Park Narodowy
Gór Stołowych

ekocentrum
Parku Narodowego Gór Stołowych

Interaktywna ekspozycja
o przyrodzie i historii Gór Stołowych

Zapraszamy codziennie z wyjątkiem poniedziałków.
Rezerwacja wizyt na ekocentrum.pnsgs.com.pl. Wstęp bezpłatny.
Kudowa Zdrój, ul. Słoneczna 31a, ekocentrum.pnsgs.com.pl

Arcydzieła w polskich muzeach

W polskich zbiorach znajdują się obrazy, które mogłyby być dumą najlepszych muzeów sztuki na świecie.

Sztuka wielkiego formatu przyciąga do muzeów miliony gości rocznie. Paryski Luwr, madryckie Prado czy florencka Galeria Uffizi – obowiązkowe punkty programów wielu wycieczek – co roku przeżywają oblężenie. Warto pamiętać, że także polskie muzea mają w swoich zbiorach arcydzieła światowego malarstwa. Nie mniej fascynujące od samych obrazów są ich niezwykłe i nierzadko burzliwe dzieje.

„Dama z gronostajem” Leonarda da Vinci z kolekcji Muzeum Książąt Czartoryskich (oddział Muzeum Narodowego w Krakowie) to niewątpliwie najsłynniejszy i najcenniejszy obraz w polskich zbiorach. Powstał około 1490 r. na zamówienie księcia Mediolanu Lodovica Sforzy i przedstawia jego damę dworu i kochankę Cecylię Gallerani. Pełne alegorycznych znaczeń dzieło jest najwyższym osiągnięciem malarstwa portretowego XV w. i, zdaniem wielu, jednym z najpiękniejszych portretów na świecie. Znanych jest zaledwie kilkanaście obrazów włoskiego geniusza doby renesansu, dlatego nieliczne muzea, które mają je w swoich zbiorach, cieszą się wyjątkowym statusem.

„Damę z gronostajem” kupił około 1800 r.,

najpewniej we Włoszech, ksiądz Adam Jerzy Czartoryski i ofiarował swojej matce Izabeli Czartoryskiej. Ta umieściła go w Domu Gotyckim w Puławach – jednym z dwóch budynków pierwszego na ziemiach polskich muzeum narodowego. Po 1831 r. obraz wielokrotnie zmieniał miejsce przechowywania. W czasie II wojny światowej wraz z „Krajobrazem z miłosiernym Samarytaninem” Rembrandta i do dzisiaj zaginionym „Portretem młodzieńca” Rafaela Santi został

zrabowany przez Niemców. Do Krakowa powrócił w 1946 r.

„Sąd ostateczny” Hansa Memlinga powstał w latach 1467–1471 w Brużii i dziś uważany jest za jeden z najsłynniejszych i najlepiej zachowanych przykładów malarstwa niderlandzkiego na świecie. Ma go w swoich zbiorach Muzeum Narodowe w Gdańsku. Namalowany na dębowych deskach o wysokości ponad 2 metrów otwarty

tryptyk ukazuje wizję dnia sądu ostatecznego opisanego w Apokalipsie św. Jana. Centralną postacią jest Chrystus w roli sędziego zasiadający na tęczy, ze stopami na złotej kuli (symbol wszechświata), otoczony apostołami. Odziany w złotą zbroję Archanioł Michał oddziela potępionych, strąconych następnie w piekielną czelustwę, od błogosławionych, którzy po kryształowych schodach zdążają ku bramie raju. „Sąd Ostateczny” zamówił u Memlinga bankier z Florencji. Dzieło miało zostać przetransportowane statkiem do Italii, nigdy jednak tam nie dotarło. Na kanale La Manche wraz z całą galerią padło łupem gdańskich kaprów, którzy ofiarowali je Bazylice Mariackiej. Tam zawisło na filarze koło kaplicy św. Jerzego. Mimo nacisków samego papieża Gdańsk nie zwrócił dzieła prawowitym właścicielom. Jego późniejsze losy były ▶

El Greco, „Ekskiza św. Franciszka”

Żywe Muzeum Porcelany w Ćmielowie

Zobacz na żywo jak powstaje porcelana

POKAZ PRODUKCJI PORCELANY

Zwiedzanie z przewodnikiem
Fabryki Porcelany AS Ćmielów

WARSZTATY PORCELANOWE

Zajęcia z instruktorem
dla dzieci i dorosłych

GALERIA SZTUKI WSPÓŁCZESNEJ VAN RIJ

Wystawy stałe i czasowe

ŻYWE MUZEUM PORCELANY FABRYKA PORCELANY AS ĆMIELÓW

ul Sandomierska 243, Ćmielów

rezerwacja: 535 588 960; www.turystyka.cmielow.com.pl

► nie mniej burzliwe. Zrabowane przez wojska Napoleona, a następnie armie hitlerowską i radziecką, po wielu perypetiach, w 1958 r. powróciło do Gdańska.

„**Ekstaza św. Franciszka**” to jedyny w polskich zbiorach obraz El Greca, wybitnego twórcy przełomu XVI i XVII w. Z ponad 100 płócien jego autorstwa przedstawiających świętego podczas modlitwy, medytacji, stygmatyzacji bądź w ekstazie to należy do najwcześniejszych. Namalowane w latach 1575–1580 stało się wzorem dla kolejnych. Św. Franciszek został na nim ukazany w mistycznej ekstazie, w momencie otrzymywania stygmatów, w charakterystycznej dla El Greca dynamicznej grze światła i kolorów. Nie wiadomo, kiedy i w jaki sposób dzieło trafiło do Polski. Najprawdopodobniej kupił je w 1927 r. w warszawskim antykwariacie ks. Stanisław Szepietowski na prośbę kuzyna ks. Franciszka Dąbrowskiego, który w późniejszych latach zabrał obraz do parafii w Kosowie Lackim. Po jego śmierci odziedziczył go jego następca ks. Władysław Stępień, nie zda-

jąc sobie sprawy, jaki skarb posiada. W 1964 r. historyczki sztuki z Instytutu Sztuki PAN Izabella Galicka i Hanna Sygietyńska, które inwentaryzowały zbiory sztuki w tejże parafii, zauważyły na plebanii zniszczone, przybrudzone, rozdarte płótno. Po dwóch latach badań ogłosiły, że autorem obrazu jest El Greco, wywołując światową sensację. Tezę badaczek potwierdziły późniejsze badania pod kierunkiem prof. Bohdana Marconiego. Po konserwacji płótno trafiło do **Muzeum Diecezjalnego w Siedlcach**, gdzie jest eksponowane od 2004 r.

Rembrandtowi van Rijn, najśłynniejszemu malarzowi holenderskiego baroku, przypisywano dawniej ponad 15 pejzaży, ale późniejsze badania wykazały, że większość z nich wykonali jego uczniowie. Dziś uważa się, że własnoręcznie namalował zaledwie sześć pejzaży. Jednym z nich jest „**Krajobraz z miłosiernym Samarytaninem**” z 1638 r. z kolekcji Muzeum Książąt Czartoryskich w Krakowie. Artysta zobrazował ewangeliczną przypowieść o Samarytaninie. Napadniętego przez

rozbójników, leżącego przy drodze ranego podróżnego minęli obojętnie żydowski kapłan i lewita, pomocy udzielił mu dopiero Samarytanin. Kolejne epizody przypowieści znajdują mistrzowskie odzwierciedlenie w pejzażu. Wiatr przepędza ciemne, burzowe chmury, będące symbolem zła, a scenerię obrazu rozświetla snop światła symbolizujący dobro, który za chwilę obejmie Samarytanina i ranego. Obraz trafił do Polski za sprawą francuskiego malarza Jana Piotra Norblina, który w 1774 r. kupił go w Paryżu. Norblin przybył do Polski na zaproszenie Czartoryskich i ok. 1813 r. podarował dzieło Izabeli Czartoryskiej. W ten sposób stało się ono częścią kolekcji Domu Gotyckiego w Puławach. Stamtąd w 1878 r. trafiło do **Muzeum Książąt Czartoryskich**. Obraz Rembrandta, jak wiele innych dzieł sztuki, w czasie II wojny światowej został zagrabiony przez Niemców. Do kraju powrócił tuż po wojnie.

Kolejne dwa dzieła Rembrandta – „**Dziewczynę w ramie obrazu**” i „**Uczonego przy pulpicie**” – można oglądać na Zamku Królewskim w Warszawie.

MIASTO GRANITU ŚWIĘTUJE SWOJE 730-LECIE

730
lecie
MIASTA STRZELINA

Strzelin zaprasza!

Koniec wakacji oraz wrzesień to dla dolnośląskiego Strzelina już tradycyjnie czas licznych wydarzeń kulturalnych i sportowych. W tym roku mają one wyjątkowy charakter, związany z obchodami jubileuszu otrzymania przez Strzelin praw miejskich.

Rowerem po Wzgórzach Strzelińskich

Ostatni weekend sierpnia jest od lat zarezerwowany na kolejną edycję Strzelińskiego Maratonu Rowerowego, w którym corocznie startuje kilkuset rowerzystów z regionu i całego kraju. Warto podkreślić, że rywalizacja odbywa się na kilku zróżnicowanych dystansach. Organizatorzy – Strzelińskie Centrum Sportowo-Edukacyjne oraz Strzelińskie Towarzystwo Sportowe EXTREME, przygotowali trzy dystanse Mega – 45 - 50 km (1 pętla), Mini – 20 - 28 km (1/2 pętli), Family – ok. 10 km). VI edycja SMR odbędzie się w niedzielę, 28 sierpnia, a zapisy są dostępne na stronie www.ultimasport.pl.

Poparzeni Kawą Trzy zagrają w Strzelinie

Tydzień później, w niedzielę 4 września, w Strzelinie zostaną zorganizowane Dożynki Gminne, którym będą tradycyjnie towarzyszyć liczne atrakcje – konkursy wieńców, część obrzędowa itp. Oczywiście nie zabraknie również bogatej części artystycznej, a jej ukoronowaniem będzie występ znanego zespołu „Poparzeni Kawą Trzy”. Tego zespołu raczej nie trzeba nikomu bliżej przedstawiać, a koncert jest całkowicie bezpłatny.

Dni Strzelina kulturalnie i na sportowo

Koniec września to dla mieszkańców Strzelina i ziemi strzelińskiej czas celebracji dni miasta czyli obchodów Święta Patrona Strzelina Michała Archaniola. Tegoroczny program jest naprawdę bogaty, a finał dwudniowych obchodów zaplanowano na ostatnią niedzielę września (25.09.2022). Szczególnie bogata jest część artystyczna, którą wypełnią bezpłatne koncerty gwiazd. Tym razem na scenie w strzelińskim Parku Miejskim im. Armii Krajowej pojawią się m.in. „Smolasty”, tworzący muzykę z pogranicza popu i rapu oraz lider legendarnej grupy „Budka Suflera” - Krzysztof Cugowski z zespołem.

Dodajmy, że w tym samym dniu, w Strzelinie odbędzie się również ważne i cykliczne wydarzenie sportowe czyli kolejna edycja Biegu Wzgórz Strzelińskich „Strzelińska Dziesiątka”. Zapisy na jedenastą edycję biegu, organizowanego przez Strzelińskie Centrum Sportowo-Edukacyjne, są dostępne na stronie www.ultimasport.pl.

Dodajmy, że uczestnicy będą mieli do pokonania 10-kilometrową atrakcyjną i malowniczą trasę. W bogatym programie wrześniowego święta nie zabraknie tradycyjnego zwiedzania strzelińskiej kopalni granitu, z którego wydobycia słynie ten podwrocławski region.

Warto podkreślić, że wszystkie tegoroczne lokalne imprezy są wpisane w lokalne obchody ważnej rocznicy czyli jubileuszu 730-lecia nadania Strzelinowi praw miejskich. Przypomnijmy, że to historyczne wydarzenie miało miejsce 30 listopada 1292 r, a prawa miejskie Strzelin zawdzięcza decyzji Księcia Bolka I Świdnickiego.

Urząd Miasta i Gminy Strzelin
ul. Zabkowska 11
57-100 Strzelin

Gmina Strzelin

gmina_strzelin

Rogalin Raczyńskich zachwyca

Pałac i park w Rogalinie to jedno z najpiękniejszych źródeł rezydencjonalnych w Polsce. Dawna siedziba rodu Raczyńskich zajmuje specjalne miejsce w polskiej kulturze.

Rezydencję w Rogalinie zbudował w latach 70. XVIII w. Kazimierz Raczyński, pisarz koronny, starosta generalny Wielkopolski i marszałek nadworny koronny na dworze Stanisława Augusta Poniatowskiego. Do dwuskrzydłowego pałacu o barokowej bryle, rokokowych dekoracjach i klasycystycznych wnętrzach przylegają drewniana, stajnia, powozownia i dworskie czworaki, zaś na jego tyłach rozciąga się ogród francuski z kopcem widokowym.

Wnuk budowniczego, Edward Raczyński, wprowadził nieznaczne zmiany (dobudował rodzinne mauzoleum, poszerzył założenie o park krajobrazowy i przekształcił salę balową w pałacu w neogotycką zbrojownię), zasadniczo jednak kompleks przetrwał do dziś w niemal niezmiennym kształcie.

Malownicze położenie w dolinie Warty z jej licznymi rozlewiskami i przybrzeżnymi łąkami, układ przestrzenny wkomponowany w naturalny krajobraz i artystyczna wartość czynią z rogalińskiej re-

zydencji jedno z najwspanialszych źródeł pałacowo-parkowych w Polsce.

Wyjątkowe miejsce w polskiej kulturze zawdzięcza ona także kultywowanej przez Raczyńskich tradycji mecenatu kulturalnego i artystycznego. Do ich najważniejszych osiągnięć należą pierwsza w Wielkopolsce biblioteka publiczna (działająca do dziś Biblioteka Raczyńskich w Poznaniu), Kaplica Królów Polskich w poznańskiej katedrze czy otwarta dla publiczności pałacowa galeria malarstwa. Hołdując tej tradycji, ostatni męski potomek linii rogalińskiej Edward Raczyński, w latach 1979–1986 prezydent RP na uchodźstwie, stworzył Fundację im. Raczyńskich przy Muzeum Narodowym w Poznaniu, której przekazał zbiory malarstwa z galerii i inne dzieła sztuki, a także prawa własności do zespołu rezydencjonalnego.

Od 1949 r. pałac w Rogalinie pełni funkcje muzealne. W ostatnich latach przeszedł gruntowną renowację. Konserwatorzy skrupulatnie odtworzyli jego

wygląd z czasów świetności. Wśród pałacowych wnętrz wyróżniają się m.in. biblioteka o neorokokowym wystroju z szafami z dębiny i kominkiem z czarnego marmuru, zbrojownia z kolekcją militariów i wiernie odtworzony londyński gabinet prezydenta Edwarda Raczyńskiego z oryginalnym wyposażeniem (ciekawostką jest księga adresowa z wpisanym odręcznie numerem telefonu Winstona Churchilla). W powozowni można obejrzeć bogatą kolekcję pojazdów konnych, w tym karetę coupe z przedwojennych zasobów.

Prawdziwym skarbem Rogalina jest stworzona przez Edwarda Aleksandra Raczyńskiego kolekcja malarstwa przełomu XIX i XX w., licząca pierwotnie prawie 500 dzieł. Przetrzebiona w czasie II wojny światowej, dziś liczy ok. 250 obrazów m.in. Jacka Malczewskiego, Aleksandra Gierymskiego, Władysława Podkowińskiego, Olgi Boznańskiej, Leona Wyczółkowskiego, Józefa Mehoffera, a także artystów europejskich.

Jarmarkowe święto Żagania, gdzie tradycja przeplata się ze współczesnością

Miało **Żagań**, usytuowane na południu województwa lubuskiego, cechuje malownicze położenie **nad brzegiem Bobru** oraz **bogactwo obiektów zabytkowych o szczególnej wartości historycznej**, takich jak **monumentalny pałac książęcy**, **Poaugustiański Zespół Klasztorny** (uznany decyzją Prezydenta RP za Pomnik Historii) z **wyjątkową na skalę europejską biblioteką** czy świeżo odremontowany **Zespół Szpitalny św. Doroty**. Centrum miasta to jednak nie tylko zabytki, ale także miejsce, które od lat gości jedną z najważniejszych imprez w regionie: **Jarmark św. Michała**.

Pierwszy współczesny Jarmark odbył się w 1991 r. i z czasem przybrał formę cyklicznego wydarzenia o charakterze kulturalno-handlowym, jednak jego historyczne początki sięgają XIV w. Atrakcyjne położenie Żagania przy jednym z głównych szlaków handlowych, tzw. trakcie solnym biegnącym od Halle do Poznania, przyczyniło się do powstania targu solnego. Wówczas zrodziła się idea organizacji corocznych jarmarków. **Odbływały się**

one 29 września – w dzień św. Michała. Jarmarkowa tradycja powróciła do Żagania pod koniec XX w. w unowocześnionej formie pod nazwą Jarmarku św. Michała. Znakiem rozpoznawczym imprezy są barwne stragany z rękodziełem, lokalnymi produktami, stoiska gastronomiczne i handlowe, wesole miasteczko, występy sceniczne oraz koncerty gwiazd. Wydarzenie współorganizowane jest z lokalnym Cechem Rzemiosł Różnych i Przedsiębiorczości, więc jego ważnym elementem pozostaje Święto Chleba. Atrakcje rozlokowane są na terenie rozległego parku pałacowego, wokół pałacu książęcego będącego wizytówką miasta, a zabawa trwa całe trzy dni.

W kalendarzu miejskich imprez **Jarmark św. Michała łączy się często ze Świętem Czarnej Dywizji**, czyli stacjonującej w Żaganiu 11 Lubuskiej Dywizji Kawalerii Pancerniej. Piknik wojskowy jest idealną okazją do dokładnego przyjrzenia się pojazdom oraz wyposażeniu Garnizonu. Największym zainteresowaniem nieustannie cieszą się czołgi i inne pojazdy bojowe, które stanowią nie lada gratkę dla dzieci i dorosłych. **W wyda-**

rzeniu nierzadko uczestniczą również żołnierze amerykańscy, prezentując sprzęt US ARMY.

W 2021 r. Jarmark zyskał miano „Kosmicznego” za sprawą obchodzonej wówczas 450. rocznicy urodzin słynnego astronoma, matematyka i fizyka Johannesa Keplera, który dwa ostatnie lata życia spędził w Żaganiu. Mogliśmy wówczas podziwiać gwiazdy z najlepszą w kraju sekcją astronomiczną „Gwiazdne Wrota z Żagania” czy wziąć udział w pikniku astronomicznym. Prawdziwe „gwiazdy” zagodziły jednak na Ziemi, a dokładniej na żagańskiej scenie. Wystąpili: Żabson, Andrzej Grabowski, Organek i Papa D.

Jarmark św. Michała 2022 odbędzie się w dniach 9–11 września. W piątkowe popołudnie imprezę rozpocznie barwny korowód, który przejdzie ulicami miasta. Wieczorem muzyczna scena tradycyjnie będzie należała do młodzieży – wystąpi raper ReTo. W sobotę w krainę muzycznych uniesień przeniesie nas Mrozu, natomiast w niedzielę będzie można posłuchać Bartosza Smorągiewicza, Stefano Terrazzino z zespołem oraz gwiazdy wieczoru – Kayah. Imprezie towarzyszyć będą turnieje i zawody sportowe, wystawy kulturalne, pokazy tańca, prezentacje artystyczne i motoryzacyjne oraz pokazy grup rekonstrukcyjnych. Na zakończenie piątkowych i sobotnich atrakcji zaplanowano dyskoteki, a w niedzielę imprezę zwieńczy wystrzałowy fireshow.

Jarmark św. Michała nieodłącznie kojarzy się z Żaganiem i regularnie przyciąga do miasta tysiące mieszkańców naszego regionu. Turyści przyjeżdżają do nas we wrześniu na wybrane koncerty, wydarzenia oraz imprezy sportowe – świadomie wpisując Jarmark w swój kalendarz imprez. Jest to wydarzenie, którego nie można przegapić!

Zapraszamy do Żagania

Śledźcie Jarmark na stronach:

- ▶ jarmarkmichala.zagan.pl
  - ▶ urzedmiasta.zagan.pl; ▶ zpk.zagan.pl
- oraz na profilu **Lubię Żagań** na Facebooku

PROFESJONALNE INFORMACJE NIEZBĘDNE W TWOJEJ PRACY

Czytaj *Wiadomości Turystyczne* w wersji papierowej lub elektronicznej.

+

Poruszamy tematy najważniejsze dla branży turystycznej.
Publikujemy komentarze wiodących touroperatorów, praktyków, opinie specjalistów,
analizy ekspertów. Piszemy o prawie, technologiach, biznesie, prezentujemy badania.

Zamów już dzisiaj

www.wiadomosciturystyczne.pl | 22 822 20 16 | prenumerata@2eurosyst.pl

wt

LUDZIE, BIZNES
WIEDZA, PRAKTYKA
KOMPETENCJE